

10.11.2014

YM3/401/2014

ELY-keskukset, ympäristö ja luonnonvarat -
vastuualue
Helsingin kaupungin ympäristökeskus
Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimisto
Aluehallintovirastot, ympäristölupavastuualue

Viite
Hänvisning

PILAANTUNEEN MAAPERÄN PUHDISTAMISTA KOSKENEET LUVAT

Asia
Ärende

Toimenpidepyyntö

Ympäristöministeriö pyytää jakelussa mainittuja ryhtymään toimiin seuraavassa asiassa:

Aikaisemman ympäristönsuojelulain (86/2000) 78 §:n mukaan pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn tuli olla ympäristölupa. Maaperän puhdistamiseen voitiin tietyin edellytyksin kuitenkin ryhtyä myös tekemällä siitä ilmoitus ELY-keskukselle. Ilmoitusmenettelystä oli käytännössä muodostunut pääsääntö pilaantuneen maaperän puhdistamisessa, ja lupia pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn myönnettiin vain muutamia vuodessa.

Uuden ympäristönsuojelulain (527/2014) voimaantullessa laista poistettiin vaatimus pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn tarvittavasta luvasta lukuun ottamatta niitä tilanteita, joissa maaperän ja pohjaveden puhdistaminen lain 4 luvun yleisten luvantarvetta koskevien säännösten perusteella edellyttää ympäristölupaa. Lain 4 luvun luvantarvetta koskevista säännöksistä käytännössä merkityksellisiä ovat erityisesti 27 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut vaikutukset pintavesiin ja naapureihin. Uuden ympäristönsuojelulain siirtymäsäännöksiin ei sisälly erityistä säännöstä kumoutuneen lain nojalla pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn annetuista luvista.

Uuden lain 231 §:n 1 momentin mukaan kumoutuneen lain nojalla annettu lupa raukesi lain voimaantullessa, jos toiminta ei enää uuden lain mukaan edellytä ympäristölupaa. Säännöstä valmisteltaessa huomion kohteena eivät olleet pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn myönnettyt luvat, mutta sen seurauksena myös nämä kumotun lain 78 §:n nojalla annetut luvat ovat rauenneet 1.9.2014. Raukeaminen ei kuitenkaan koske sellaisia lupia, joissa toiminnan luvanvaraisuus oli perustunut myös edellä mainittuihin yleisiin luvantarvetta koskeviin säännöksiin. Jos on epäselvää, edellyttääkö toiminta myös uuden lain nojalla ympäristölupaa, toiminnanharjoittaja tai valvontaviranomainen voi lain 231 §:n 4 momentin nojalla pyytää lupaviranomaiselta selvästä päätöstä siitä, onko lupa rauennut. Jos kysymys on kumotun lain 78 §:n nojalla annetuista luvista, joissa tarkoitetut puhdistamistoimet on kaikilta osin jo saatettu loppuun, ei ELY-keskuksen ole tarpeen ilmoittaa luvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 231 §:n 5 momentissa tarkoitetulla tavoin luvan haltijalle.

Aluehallintovirastoissa uuden lain voimaan tullessa 1.9.2014 vireillä olleiden kumotun lain 78 §:n mukaisten lupahakemusten käsittely jää uuden lain 231 §:n nojalla sillensä, jos maaperän puhdistaminen ei uuden lain 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa. Uuden lain 136 §:ssä säädetään pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevasta ilmoitusmenettelystä, joka korvaa

aikaisemman lupamenettelyn. Aluehallintovirastojen tulisi toimittaa tieto ja asiakirjat sillensä jääneistä kumotun lain 78 §:n mukaisista lupahakemuksista luvanhakijan lisäksi toimivaltaiselle valtion valvontaviranomaiselle ja uuden lain 138 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla aluehallintovirasto varaisi luvanhakijalle mahdollisuuden määräpäivään mennessä ilmoittaa haluaako se jatkaa asian käsittelyä uuden lain 136 §:ssä tarkoitetussa ilmoitusmenettelyssä. Lain 136 §:ssä mainitun 45 vuorokauden määräajan katsottaisiin alkavan kyseisestä aluehallintoviraston asettamasta määräajasta.

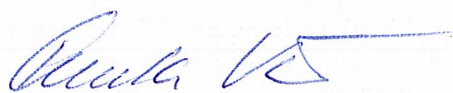
Maaperän puhdistaminen ei pääsääntöisesti ole pysyvää toimintaa. Tästä huolimatta useisiin kumotun lain 78 §:n nojalla annettuihin lupiin on voinut sisältyä sellaisia lupamääräyksiä, joita puhdistamisesta vastuussa olevan edelleen olisi tullut noudattaa, elleivät luvat olisi uuden lain 231 §:n nojalla rauenneet. Määräykset voivat koskea esimerkiksi seurantaa ja raportointia. ELY-keskusten ja ympäristönsuojelulain 138 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen olisi syytä mahdollisimman pikaisesti käydä niiden tiedossa olevat rauenneet luvat lävitse sen arvioimiseksi, miltä osin lupiin on sisältynyt määräyksiä, joita voidaan edelleen pitää tarpeellisina.

Uuden lain 137 §:n nojalla ELY-keskuksen on määrättävä pilaantuneen alueen puhdistamisesta, jos puhdistamisesta vastuussa oleva ei ryhdy siihen. Viranomainen voi päätöksessään samalla määrätä muista tarpeellisista toimista, joihin on ryhdyttävä ympäristön tilan palauttamiseksi ennalleen tai aiheutuneen haitan vähentämiseksi tai poistamiseksi. Määräys annetaan noudattaen, mitä valvontaa ja hallintopakkoa koskevassa 18 luvussa säädetään. Siltä osin kuin kumotun lain 78 §:n nojalla annettuihin rauenneisiin lupiin on sisältynyt edelleen tarpeelliseksi katsottavia määräyksiä, on ELY-keskuksella mahdollisuus tarvittaessa uuden lain 137 §:n nojalla antaa uudet vastaavat tai tarkistamisen perusteella kevennetyt määräykset. Vaikka määräykset vastaisivat kaikilta osin rauenneissa luvassa annettuja määräyksiä, tulee puhdistamisesta vastuussa olevalle varata tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin 18 luvun 185 §:ssä säädetään. ELY-keskuksen tulee siten asian laatu huomioon ottaen yleensä ensin kehottaa puhdistamisesta vastuussa olevaa jatkamaan rauenneen luvan mukaista toimintaa, ja vasta tämän jälkeen tarvittaessa antaa uuden lain 137 §:n nojalla puhdistamista koskevia määräyksiä.

Ympäristöministeriö pyytää ELY-keskuksia ja 138 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisia käymään läpi rauenneet pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevat luvat ja antamaan tarvittaessa edellä mainitut määräykset viimeistään 31.10.2015 mennessä.

Lisätietoja asiassa antavat ja mahdollisiin kysymyksiin vastaavat lainsäädäntöneuvos Tuire Taina (p. +358 50 358 1359, sp-osoite tuire.taina@ymparisto.fi) ja ympäristöneuvos Anna-Maija Pajukallio (p. +358 50 461 8652, sp-osoite anna-maija.pajukallio@ymparisto.fi)

yljohtaja

 Tuula Varis

lainsäädäntöneuvos

 Tuire Taina